

I. ERANSKINA
ARLOAREN EDO IRAKASGAIAREN URTEKO PROGRAMAZIO DIDAKTIKOA
EGITEKO TXANTILOIA
ANEXO I
PLANTILLA PARA LA ELABORACIÓN DE LA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
ANUAL DE ÁREA O MATERIA

Urteko/ikasturteko programazio didaktikoa
Programación didáctica anual/de curso

ikastetxea: centro:	URIBEKOSTA BHI	kodea: código:	014153
etapa: etapa:	DBH	zikloa/maila: ciclo/nivel:	2
arloa/irakasgaia: área / materia:	Hizkuntza eta Literatura arloa, Gaztelania eta Literatura arloa, Musika, Plastika ,IKT, Ekonomia eta Filisofia		
osatutako arloak/irakasgaiak materias integradas/ áreas	HISTORIA ETA GEOGRAFIA		
diziplina barruko oinarriko kompetentzia elkartuak competencias disciplinares básicas asociadas	<ul style="list-style-type: none">● HIZKUNTZA- ETA LITERATURA-KOMUNIKAZIORAKO KONPETENTZIA.● GIZARTERAKO ETA HERRITARTASUNERAKO KONPETENTZIA.		
irakasleak: profesorado:	OIHANE GISASOLA ATXABAL	ikasturtea: curso:	2016-2017

Zeharkako kompetentziak / Competencias transversales:

- **Hitzez, hitzik gabe eta modu digitalean komunikatzeko kompetentzia**
Hitzezko eta hitzik gabeko komunikazioa eta komunikazio digitala modu osagarrian erabiltzea, ganoraz eta egoki komunikatu ahal izateko egoera pertsonal, sozial eta akademikoetan.
- **Ikasten eta pentsatzen ikasteko kompetentzia**
Ikasteko eta lan egiteko ohiturak, ikasteko estrategiak eta pentsamendu zorrotza izatea, eta ikasitakoa mobilizatzea eta beste testuinguru eta egoera batzuetara eramatea, norberaren ikaskuntza modu autonomoan antolatzeko.
- **Elkarbizitzarako kompetentzia**
Pertsonen arteko, taldeko eta komunitateko egoeretan elkarrekikotasunez parte hartzea, eta norberari aitortutako eskubideak eta betebeharrak besteri aitortzea, norberaren zein guztion ongirako.
- **Ekimenerako eta ekiteko espiriturako kompetentzia**
Ekimena izatea eta ekite-prozesua erabakitasunez eta eraginkortasunez kudeatzea testuinguru eta egoera pertsonal, sozial, akademiko eta lanekoetan, ideiak ekintza bihurtzeko.
- **Izaten ikasteko kompetentzia**
Bizitzan zehar agertzen diren sentimendu, pentsamendu eta ekintza pertsonalez gogoeta egitea eta haiek sendotzea edo egokitzea, haien gaineko balorazioaren arabera, bere burua etengabe hobetuz pertsona osorik errealizatzen.

<i>objetivos</i>	<i>criterios de evaluación</i>
<p>1) Pertsona bakarrak eta konplexuak direla ohartzea, eta zer gaitasun eta muga dituzten jakitea. Orobat, ohartzea zer kultura-ezaugarri direla-eta diren euskal gizarteko kide, beste talde batzuetako kide izateko aukera eragotzi gabe. Horren helburua da nork bere nortasun zehaztua eta onartua izatea, gizartean modu aktiboan eta konpromisoz parte hartzeko.</p> <p>2) Ingurune fisikoaren bereizgarri diren oinarrizko elementuak ingurune hurbiletik abiatuz identifikatzea eta kokatzea zenbait eskalatan eta elementu horien elkarreaginei erreparatzea, ulertzeko gizakion bizitza nola baldintzatzen duten eta, aldi berean, gizakiak nola eraldatzen dituen. Horren helburua da gizakiaren ekintzak zer gizarte-arazo eta ingurumen-arazo sortzen dituen ikustea eta horretaz kontziente izatea.</p> <p>3) Identifikatzea zein izan diren Euskal Herriarentzat gertaera eta prozesu historiko garrantzitsuenak, direla tokikoak, direla esparru zabalagokoak, eta denboran eta espazioan kokatzea. Horren helburua da gizateriaren bilakaeraren ikuspegi propioa eta globala izatea eta aldaketak eragiteko gaitasunari buruzko kontzientzia kritikoa izatea.</p> <p>4) Datu historikoak biltzea, zenbait irizpide erabiliz: denboran orientatzekoak (iragana, oraina eta etorkizuna); denbora-posizio erlatiboak (segidakoak, aldiberekoak, diakronia, sinkronia); iraupena (faktikoa; koiunturala; egiturazkoa; iraupen laburrekoa, ertainekoa edo luzekoa); denbora-neurriak (denbora-unitatea, denbora eta kronologia historikoa). Horren helburua da gizartearen bilakaera historikoa ordenatu eta sintetizatzea.</p> <p>5) Ondare naturala, kulturala, linguistikoa, artistikoa, historikoa eta soziala, norberarena zein bestearena, aintzat hartu eta errespetatzea, eta norbanakoek zein herriek beren identitatea izateko duten eskubidetzat jotzea. Eta hura babestu, kontserbatu eta hobetzeak dakarren erantzukizuna onartzea, nork bere esparrutik</p>	<p>1) Oinarrizko demografia-kontzeptuak erabiltzea biztanleriaren portaerak ulertzeko.</p> <p>2) Euskal Herriko, Espainiako eta Europako egungo gizartearen ezaugarri bereizgarriak aztertzea, gizarte talde askok osatzen dituztela ohartzea, eta irizpide kritikoz aztertzea immigrazioak dakarren aniztasun-handitzea.</p> <p>3) Korrelazio egokiak ezartzea zenbait herrialdetako adierazle ekonomikoen eta adierazle demografiko eta kulturalen artean, haien ezaugarri bereizgarri zenbait adieraztea eta hipotesiak egiten ahalegintzea.</p> <p>4) Gizarteari buruzko informazioa (historikoa, demografikoa eta ekonomikoa) bilatzea, erregistratzea eta egoki tratatzea, eta lortu nahi den helbururako iturri egokienak erabiltzea (bibliografia, estatistikak, dokumentazioa, etab.), informazioaren teknologia berriak barne.</p> <p>5) Landa-eremuen eta hiri-eremuen hazkundera, hiri- eta landa-espazioaren funtzio-desberdintasuna eta haietan gertatzen diren arazo batzuk aztertzea, eta jakintza hori zenbait eremutako adibideetan erabiltzea, tokikoetan zein mundukoetan.</p> <p>6) Deskribapen-lan errazak egitea, banaka edo taldean, irakaslearen laguntzarekin, zenbait iturri erabiliz eta egokia den informazioa aukeratuz eta eskema edo gidoi batean sartuz, eta azterketaren emaitzak zuzen eta lexiko egokia erabiliz adieraztea.</p> <p>7) Gertaera eta prozesu historiko garrantzitsuen arrazoiak eta ondorioak identifikatzea, haien artean loturak egitea, eta gizarte-gertaerek hainbat arrazoi izan ditzaketela ohartzea.</p> <p>8) Euskal Herriko lurraldeen bilakaera historikoa lurralde haien bereizgarri garrantzitsuak diren une historikoetan kokatzea, Espainiako, Europako eta munduko historiaren testuinguruan, eta une horien esanahi politikoa, ekonomikoa eta kulturala adieraztea.</p>

gizateriaren garapenean laguntzeko, dela modu indibidualean dela modu kolektiboan.

6) Gizarte demokratikoez zer antolaketa eta funtzionamendu duten jakitea, eta haien oinarri diren oinarrizko balioak eta printzipioak zein diren jakitea. Eta giza eskubideak erreferente unibertsal moduan erabiltzea norberaren bizitzako eta gizarte-bizitzako ekintzei eta egoerei buruzko iritziak sortzeko. Orobat, eskubideak urratuta dituzten edo beharrezkoak diren baliabide ekonomikoak ez dituzten herriekin, gizarte-taldeekin eta pertsonekin solidarioak izatea eta jarrera eta egoera baztertzailak eta bidegabeak salatzea. Horren helburua da gizarte demokratikoetan modu kontziente, arduratsu eta kritikoan parte hartzea.

7) Europar Batasunaren antolakuntza politikoaren eta erakundearen funtzionamenduaren berri izatea, jakitea funtsezko zer balio eta printzipio dituzten oinarri, eta haren gabeziekiko kritiko izatea, arrazoituz. Helburua da ulertzea Europar Batasuna Europako herrien, estatuen eta eskualdeen harremanetarako eta parte-hartzerako eremua dela, eta beharrezkoa dela hobeto funtzionatzea.

8) Gaur egungo gizartearen arazoak zein diren jakitea, haien jatorri historiko- sozialak aztertzea, eta errealitateak eta egoerak aztertzea. Horren guztiaren helburua da haiekiko iritzi pertsonal kritikoa eta arrazoitua izatea, eta ekintza alternatibo eraginkorrak sustatzea eta abian jartzea, zenbait eskalatan, pertsonen arteko eta gizarte-taldearen arteko harremanak hobetzeko eta baliabide naturalak arduraz erabiltzeko.

9) Gizarte- fenomenoak zuzentzen dituzten prozesuak eta mekanismoak zein diren jakitea, eta gertaera sozialen, politikoen, ekonomikoen eta kulturalen arteko loturak aztertzea. Ezagutza hori gaur egungo gizartearen bilakaera azaltzen duten kausak askotarikoak direla ulertzeko oinarria izango da, eta Historiaren

9) Arte-adierazpen garrantzitsuenak ezagutzea eta balioestea, bai bere ingurune hurbilekoak, bai eta urrunagokoak ere, ulertzeko kultura guztiek lagundu dutela gizateriaren garapen artistikoan.

10) Ondare historiko, artistiko, kultural eta naturala estimatu eta balioestea, bai berea, bai beste kultura batzuetakoa, haiek errespetatzeko eta babesteko bidea den aldetik.

ikuspegi arrazoitua eta kritikoa edukitzeko. Azken helburua herritar moduan gizartea hobetzeko ekintzak abian jartzea izango da.

10) Gizarte- zientzien bereizgarri diren kontzeptuzko baliabideak, teknikak eta lan-prozedurak aplikatzea, eta arloko lexikoa erabiltzea zehatz eta zorrotz. Horrenbestez, lan monografiko txikiak eta ikerketak egingo dira, banaka zein taldeka, Euskal Herriaren, hurbileko eremuen eta munduaren jatorriaz eta bilakaera historikoaz ikertzeko.

11) Talde- lana egitea eta eztabaidetan eta debateetan parte hartzea jarrera eraikitzaile, irekia, arduratsua, kritikoa eta tolerantea izanda eta iritziak eta proposamenak behar bezala arrazoituta. Orobat, desadostasunak eta elkarrizketa gizakien ateko gatazkak eta gatazka sozialak konpontzeko bidea dela ikusi beharko dute, eta taldeko lan-teknikak landuko dira, bai sormenezko lorpen komun bat izateko, bai eta pertsonaren eta taldearen elkarrekintza nagusi den gizartean egoki txertatzeko ere.

12) Informazio geografikoa eta historikoa lortzea. Horretarako, ahozko informazioa, informazio grafikoa, ikono bidezkoa, estatistikoa eta kartografikoa planifikatu, aukeratu eta erlazionatu behar dute (informazioa hainbat iturritatik lortuko dute, komunikabideak eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak barne). Informazio hori laburbildu egingo dute, eta lortutako emaitzak besteei modu antolatuan eta ulergarrian azaltzen jakin behar dute.

EDUKIEN SEKUENTZIA [denbora-tarteka, unitate didaktikoak, proiektuka, ikaskuntza-nukleoka edo beste moduren batera antolatuta...].

SECUENCIACIÓN DE CONTENIDOS [organización en períodos, unidades didácticas, proyectos, núcleos de aprendizaje].

1. multzoa. Ikasgai guztietan eta ikasgai honetako eduki multzoetan komunak diren oinarritzko zehar-kompetentziekin lotutako edukiak daude.

2. multzoa. Giza espazioa. Biztanleria eta gizartea.

3. multzoa. Iragan historikoa. Erdi Aroko gizartea.

1. EBALUAKETA (36 ordu)

- Erdi Aroaren hasiera. (Erromatar inperioaren desagertzea azaltzen duena. Zatiketa eta nola gaur egunera arte desberdintasun horiek nabaritzen diren gure gizarteetan. Gainera gaur egun islamaren inguruan jasotzen dituzten berrien ingurua hausnarketa egiteko oso aproposa da Islamaren sorrera erdi aroaren hasieran) (12 ordu)
- Europa feudala. (Gizarte desberdinen gainean gogoeta egiteko, nahiz eta garai berdinean ez garatu biak, gizarte feudala *besteekiko gizarteekin eta gure gaur egungo gizarteak* beste ikuspuntutik aztertzea laguntzen die) (12 ordu)
- Hirien garapena Erdi Aroan. (Erdi Aroko hiriei buruz hitz egiterakoan hurbil ditugun adibideak bisitatzeko aprobetxatuko dugu, bai eta nola bizi ziren ere- Bilboko museo etnografikora bisita eta Bilboko hiriari bisita gidatua)(12 ordu)

2. EBALUAKETA (36 ordu)

- Kultura eta artea Erdi Aroan. (Arte eta kultura Erromanikoa gotikoarekin alderatzeko (12 ordu)
- Al Andalus.(Penintsulan ezarri zen beste kultur aberatsa honen bidez gaur eguneko oso garrantzitsua bilakatu den kulturartekotasuna landuko dugu) (12 ordu)
- Penintsulako Kristau- Erresumak. (Penintsulako osatzaile politikoari buruzko gaia, bertan ikusiko dugu nola herrialdeen mugak bizirik dauden eta aldatzen duten behin eta berriz) (12 ordu)

3. EBALUAKETA (33 ordu)

- Lurraldeen antolaketa. (Kontinenteetako giza geografiaren atlasa erabiliko dugu kontinente herrialde desberdinetako estatu motak ikusteko, urruntasunetik- Europa- hurbiltasunera- Euskal Herria) (11 ordu)
- Biztanleria. (Kontinenteetako giza geografiaren atlasa erabiliko dugu kontinente herrialde desberdinetako biztanleri mugimenduak ikusteko, urruntasunetik- Europa- hurbiltasunera- Euskal Herria) (11 ordu)
- Hiriak. (Kontinenteetako giza geografiaren atlasa erabiliko dugu kontinente herrialde desberdinetako hiri mota sare desberdinak ikusteko, urruntasunetik- Europa- hurbiltasunera- Euskal Herria) (11 ordu)

EGOERA:

- Erdi Aroko musikagile eta idazleen paperean sartu (Kantiga bat osatu edo olerki bat)
- Gabonak baino lehen (hiru ordutan)
- Erdi Aroko pertsonai desberdinen bizitza aztertuko ditugu beraien bizitza poema edo Kantiga bihurtuz.
- Horretarako lengoaiako eta musikako departamentuekin batuko gara

METODOLOGIA [edukien antolaketa, jarduera motak, baliabide didaktikoak, ikasleen taldekatzeak, espazioen eta denboren antolaketa, irakasleen eta ikasleen eginkizuna... ikuspegi inklusibo batetik].

METODOLOGÍA [organización de contenidos, tipo de actividades, recursos didácticos, agrupamiento del alumnado, organización de espacios y tiempos, papel del profesorado y el alumnado desde una perspectiva inclusiva].

- Gaiari buruzko ahozko sarrera; edukiak aurkeztu baino lehen inguruko kontzeptuak arakatuko dira.
- Irakurketa ulergarria lantzerakoan, hiztegi historiko, soziologiko eta artistiko egingo da, orain arte landu gabe dagoenarekin
- Ulermena eta sintesia lantzeko hainbat ekintza jorratuko dira, eta hori lortzeko laburpena eta eskemen elaborazioak garrantzi handia hartuko dute.
- Ikasgai bereko prozeduraren ariketak landuko dira
- Adinari egokitutako testuei buruzko iruzkinak egingo dira
- Geografiako grafikoei dagokionez, interpretazio jarduerak eta haien lanketa egingo dira.
- Gaien arabera, talde txikietan zein handiagoetan antolatuko da klasea. Ahaztu gabe, autonomiak eta lan pertsonalak ere, garrantzia handia hartuko dutela.
- Elkarrekiko laguntza-taldeak antolatuko dira. Hainbat atazatan lan kooperatiboa erabiliko da
- IKT eta beste ikus-entzunezko teknikak ohikoak izango dira ikasgelan (Clasroom besteak beste)
- Entzumena garatzeko, bideoak, irakaslearen azalpenak eta antzekoak entzun eta gero laburtzea edo galderak erantzuteko ariketak jorratuko dira.
- Ahozkoa lantzeko, aurkezpenak landuko dira, banakakoak zein taldekoak.
- Gure Hobekuntza Planean eta Hizkuntza Proiektuan adierazten den bezala, irakurmena lantzeko beren beregiko atazak egingo dira. Ataza horiek prestatzeko formakuntza lan saio batzuk antolatuko dira eta bertan landutakoa 3.evaluaketan zehar ikasgeletan gauzatuko da.

BALIABIDEAK

Baliabide analogikoak

- Testu liburua "Geografia eta Historia" Zubia Santillana argitaletxekoa
- Beste batzuk: "Geografiako atlasa" Santillana Zubia.

Baliabide digitalak

- Informatika tresnak; power point, webquest, internet, denbora lerroak
- Institutuko IKT baliabideak gelako ordenagailua zein proiektorea erabiliko dira saio gehienetan.
- Google apps-ek eskainitako tresnak:: Classroom, drive, calendar, e-mailak, google picture, youtube...

<p>EBALUAZIO-TRESNAK [ahozko eta idatzizko probak, galdetegiak, banakako eta taldeko lanak, behaketa-eskalak, kontrol-zerrendak, ikasgelako koadernoak, portfolioak, kontratu didaktikoa...]</p> <p>INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN [pruebas orales y escritas, cuestionarios, trabajos individuales y en grupo, escalas de observación, listas de control, cuaderno de aula, portafolio, contrato didáctico].</p>	<p>KALIFIKAZIO-IRIZPIDEAK [ebaluazio-tresna bakoitzaren pisua eta balioa]</p> <p>CRITERIOS DE CALIFICACIÓN [peso y valor de cada instrumento de evaluación].</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Eguneroko lana behaketa zuzenaren bidez. • Lana prestatu eta Ahozko aurkezpenak baloratuko dira. • Lan taldeak baloratuko dira • Eguneroko lana eta koadernoak baloratuko dira • Classroomeko banakako lanak lanak baloratuko dira • Idatzizko probak egingo dira. 	<ul style="list-style-type: none"> • Azterketa nota osoaren % 70^a izango da. • Lanak, koadernoak eta jarrera nota osoaren %30 izango da: <ul style="list-style-type: none"> • %10 koadernoak • %10 lanak • %10 jarrera • Atal bakoitzeko minimo bat ezinbestekoa da ikasgaia gainditzeko.
<p>EBALUAZIOAREN ONDORIOAK [indartzeko eta zabaltzeko neurriak, antolamendu-egokitzapenak eta egokitzapen metodologikoak, emaitzen analisia, plangintza didaktikoaren berrikuspena, errekupezio-sistema...].</p> <p>CONSECUENCIAS DE LA EVALUACIÓN [medidas de refuerzo y ampliación, adaptaciones organizativas y metodológicas, análisis de resultados, revisión de la planificación didáctica, sistema de recuperación].</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Irakasgaia gainditzeko 3 ebaluaketak gaindituak izatea beharrezkoa izango da. Ebaluaketa bakoitzean azterketa bat baino gehiago egingo dira eta gero batz bestekoa egingo da. • Ebaluazioa ez bada gainditzen, berreskurapenerako azterketa egiteko aukera egongo da ebaluaketaren ostean. • Gainditu ez dutenentzat ez-ohiko froga bat dute (kurtsoaren amaieran Ohiko azterketan berreskuratu ez duen ebaluazioaren bat egin ahal du. Ez Ohiko frogan berriz materia osoa berreskuratu beharko du.). • Ez- ohikoa gainditzen ez badu, Banakako Hezkuntza Errefortzu Planean sartuko da eta horretarako lan bat emango zaio. 	

OHARRAK / OBSERVACIONES

--